

**ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ПРОФСПІЛКИ
ТРУДЯЩИХ МЕТАЛУРГІЙНОЇ
І ГІРНИЧОДОБУВНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ**

**ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ПРОФСОЮЗА
ТРУДЯЩИХСЯ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКОЙ
И ГОРНОДОБЫВАЮЩЕЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ УКРАИНЫ**

ПРЕЗИДИЯ

ПРЕЗИДИУМ

ПОСТАНОВА

12 вересня 2019 року

Дніпро

№ П-25-2

Про результати правозахисної
роботи за I півріччя 2019 року

Розглянувши інформацію та пояснювальну записку Правової інспекції праці ПМГУ "Про роботу щодо здійснення Профспілкою металургів і гірників України громадського контролю за додержанням законодавства про працю" за I півріччя 2019 року, президія ЦК ПМГУ

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Інформацію "Про роботу щодо здійснення Профспілкою металургів і гірників України громадського контролю за додержанням законодавства про працю" за I півріччя 2019 року прийняти до відома (додається).
2. Центральному комітету ПМГУ організувати проведення Школи правових знань для навчання членів виборних органів організацій профспілки.
3. Територіальним і первинним організаціям ПМГУ:
 - 3.1 продовжити роботу з обрання громадських інспекторів праці та надання їм повноважень для здійснення громадського контролю за додержанням законодавства про працю;
 - 3.2 визначити тематику лекцій, які бажано включити до курсу «Школа правових знань» і надати інформацію в ЦК ПМГУ;
 - 3.3 звернути увагу правових інспекторів праці на необхідність надання об'єктивної та достовірної інформації у встановлені строки при підготовці звіту про правозахисну роботу.
4. Центральному комітету ПМГУ інформацію про роботу правової інспекції за I півріччя 2019 року розмістити на сайті ЦК ПМГУ та опублікувати в «Профспілці».
5. Контроль за виконанням даної постанови покласти на голову ЦК ПМГУ Комишева С.П.

**Голова Центрального
комітету профспілки**

С.П.Комишев

ІНФОРМАЦІЯ
про правозахисну роботу
Профспілки металургів і гірників України

(назва організації)

За перше півріччя 2019 р.

№№ п/п	Найменування показників	Перше півріччя 2018р., кількість	Перше півріччя 2019 р., кількість
I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ			
1.	Кількість інспекторів праці профспілки, всього, з них:	62	57
1.1.	- правових інспекторів праці:	10	11
1.1.1.	- головний правовий інспектор праці	3	3
1.1.2.	- правовий інспектор праці	7	8
1.2.	- громадських інспекторів праці:	52	46
1.2.1.	- у первинних організаціях профспілки	52	46
1.2.2.	- у територіальних організаціях профспілки	-	-
1.2.3.	- у ПМГУ	-	-
II. ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ			
2.1.	Проведено перевірок додержання законодавства про працю, всього, з них:	243	200
2.1.1.	- спільно з територіальними органами Держпраці	1	-
2.1.2.	- спільно з регіональними представниками Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини	-	-
2.2.	Направлено інформацій до органів контролю за додержанням законодавства про працю про порушення прав працівників, які є членами профспілки, виявлених у ході здійснення громадського контролю профспілки, всього, з них:	-	-
2.2.1.	- первинними організаціями профспілки	-	-
2.2.2.	- територіальними організаціями профспілки	-	-
2.2.3.	- інспекторами праці профспілки	-	-
2.3.	Кількість юридичних осіб, де проведено перевірки додержання законодавства про працю	70	64
2.4.	Кількість виявлених порушень, всього, з них:	776	790
2.4.1.	- звільнення та переведення	114	113
2.4.2.	- робочого часу	197	205
2.4.3.	- часу відпочинку	137	159
2.4.4.	- оплати праці	163	165
2.4.5.	- праці жінок	7	16
2.4.6.	- праці неповнолітніх	-	-
2.4.7.	- зміни істотних умов праці	69	43
2.4.8.	- гарантій і компенсацій	38	45
2.4.9.	- інших	58	44
2.5.	Кількість працівників, права яких порушено, всього	8882	7474

2.6.	Надіслано подань про усунення порушень, всього, з них:	186	284
2.6.1.	- роботодавцям	184	284
2.6.2.	- органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування	2	-
2.7.	Надіслано письмових повідомлень про виявлені факти порушень:	4	3
2.7.1.	- органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування	2	-
2.7.2.	- вищим профспілковим органам	1	1
2.7.3.	- керівництву ФПУ	-	-
2.7.4.	- Уповноваженому (регіональному представнику Уповноваженого) Верховної Ради України з прав людини	-	-
2.7.5.	- іншим органам	1	2
2.8.	Усунуто роботодавцями порушень на вимогу:	357	412
2.8.1.	- інспекторів праці профспілки	357	412
2.8.2.	- органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування	-	-
2.8.3.	- вищих профспілкових органів	-	-
2.8.4.	- керівництва ФПУ	-	-
2.8.5.	- Уповноваженого (регіонального представника Уповноваженого) Верховної Ради України з прав людини	-	-
2.8.6.	- інших органів	-	-
2.9.	Притягнуто до відповідальності посадових осіб, всього, з них до:	2	
2.9.1.	- дисциплінарної	2	
2.9.2.	- адміністративної	-	-
2.9.3.	- кримінальної	-	-
2.10.	Притягнуто до відповідальності керівників на вимогу профспілкових органів (ст. 33 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»)	-	-
2.11.	Проведено правову експертизу проектів нормативно-правових актів, всього, з них:	19	7
2.11.1.	- що надійшли на розгляд СПО об'єднань профспілок	13	3
2.11.2.	- що надійшли з галузевих міністерств та відомств	6	4
III. НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ			
3.1.	Надано консультацій з правових питань, всього, з них:	8642	7997
3.1.1.	Членам профспілки:	7903	7369
3.1.1.1.	- письмових	940	293
3.1.1.2.	- усних	6963	7076
3.1.2.	Профспілковим організаціям:	739	628
3.1.2.1.	- письмових	35	41
3.1.2.2.	- усних	704	587
3.2.	Складено позовних заяв, інших процесуальних документів, всього, з них:	117	64
3.2.1.	- членам профспілки	111	60
3.2.2.	- профспілковим організаціям	6	4
3.3.	Кількість працівників, представництво	19	6

	інтересів яких здійснювали правові інспектори праці:		
3.3.1.	- в суді	12	4
3.3.2.	- в інших органах	7	2
3.4.	Винесено судових рішень на користь працівників, всього, з них з питань:	89	29
3.4.1.	- звільнення та переведення	1	-
3.4.2.	- робочого часу та часу відпочинку	-	-
3.4.3.	- оплати праці	74	-
3.4.4.	- гарантій і компенсацій	-	-
3.4.5.	- трудової дисципліни	-	-
3.4.6.	- інших	14	29
3.5.	Суми, присуджені до стягнення на користь працівників, по справах, представництво інтересів у яких здійснювали правові інспектори праці профспілки, всього (грн.)	2000153	8200
3.6.	Надано роз'яснень з питань трудового законодавства, всього, з них:	253	246
3.6.1.	- у ЗМІ	165	101
3.6.2.	- у методичних матеріалах	88	145
3.7.	Проведено навчання з питань застосування трудового законодавства, всього, з них:	251	243
3.7.1.	- для членів профспілки у первинних організаціях профспілки	49	38
3.7.2.	- для обраних громадських інспекторів праці	4	12
3.7.3.	- для профспілкових активістів	198	193
3.7.4.	- для громадян в рамках спільних з Держпраці правопросвітницьких заходів	-	-

Пояснювальна записка
"Про роботу щодо здійснення
Профспілкою металургів і гірників України
громадського контролю за додержанням
законодавства про працю"
у першому півріччі 2019 року

Громадський контроль за додержанням законодавства про працю здійснюється Правовою інспекцією праці шляхом проведення перевірок безпосередньо на підприємствах, де працюють члени профспілки. В порівнянні з аналогічним періодом минулого року їх кількість дещо зменшилась (на 21%) поряд зі зменшенням громадських інспекторів праці (на 9%).

Натомість збільшилась кількість виявлених порушень (з 776 за аналогічний попередній період до 790 – в поточному). Це свідчить про те, що відмовлятися від перевірок не можна.

Левову частку порушень становлять порушення з питань робочого часу, оплати праці та часу відпочинку. Це порушення:

- із залученням працівників до виконання роботи не передбаченої трудовим договором;
- безпідставне позбавлення премій;
- доплат за виконання роботи відсутнього працівника;
- порушення графіків відпусток;
- залучення до роботи у вихідні та понаднормово без оформлення документально і без оплати та ін.

Майже у всіх регіонах відзначається збільшення таких порушень у зв'язку з виїздом працівників на заробітки до інших країн, що призводить до браку кваліфікованих кадрів. На підприємствах Кривого Рогу зміна персоналу досягла відмітки 30 відсотків. Власники великих підприємств розуміють це і вже почали підвищувати заробітну плату спеціалістам основних виробництв (так, на Запоріжсталі заробітна плата горнового становить більше 33 тисяч, а майстра основного виробництва більше 44 тисяч). Більше 43% підприємств виконали норму Галузевої угоди про збільшення темпів росту заробітної плати на 18 і більше відсотків. Середня заробітна плата на цих підприємствах становить в діапазоні від 16 до 22 тисяч грн. Але не всі роботодавці соціально орієнтовані. На деяких підприємствах намагаються вирішити це питання шляхом збільшення інтенсивності праці для тих, хто залишився та ще й зекономити на оплаті. Завдання профспілки і полягає в тому, щоб захистити працівників від таких дій роботодавця.

В Харківській обласній організації проведено дві планові перевірки з питань встановлення випробувального терміну при прийнятті на роботу та надання щорічних відпусток. Перевіркою охоплено АТ «УкрНДІВ ім. Бережного», ДП «Гипрококс», ПрАТ «Харківський метизний завод», ДП «УкрНТЦ «Енергосталь». В ході перевірки порушень із зазначених питань не виявлено.

Приклади позитивного вирішення питань. Так, багаторічна боротьба профкому ПрАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» з компанією ТОВ «АСКОМ СЕРВІС» за дотримання прав працівників завершилась перемогою профкому. З 1 березня п. р. контролерів з виробництва чорних металів повернули на основне підприємство ПрАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ».

Принципова позиція профкому ПрАТ «ММК ІМ. ІЛЛІЧА» не дозволила позбавити 100% премії змінного майстра нібито за «незабезпечення контролю якості продукції», що привело до випуску труби з дефектом. В процесі розгляду скарги виявилось, що причиною того був незадовільний технічний стан обладнання та механізмів, про що майстер неодноразово доповідав на оперативних нарадах. Однак адміністрація цеху ніяких заходів не вжила, проте вирішила проблему шляхом позбавлення премії майстра. Премія була повернута.

Ще один приклад на ПрАТ «ММК ІМ. ІЛЛІЧА». Безпідставно позбавили премії і іншого працівника за неналежне виконання своїх обов'язків. Як з'ясувалося при перевірці, операторові ПУ майстер доручив додатково виконати роботу штабелювальника металу, при виконанні якої було допущено неправильне кріплення багажу. В той же час майстер знав, що працівник не проходив навчання за цією професією і не мав виконувати зазначену роботу. Тому премія повернута на вимогу профкому.

В ході перевірки питань оплати праці працівників ЦСО Аглофабрики ТОВ «МЕТІНВЕСТ-ПРОМСЕРВІС» при залученні до роботи у вихідний день виявлені порушення в оплаті за роботу у вихідний день, які підприємство оперативно виправило, без внесення подання.

До профкому ПрАТ «Полтавський ГЗК» звернулася інженер ЕТК та КВП зі скаргою на наказ, яким її після виходу з відпустки по догляду за дитиною перевели з посади інженера на посаду молодшого спеціаліста, без мотивації, але з попередженням, що якщо вона не погодиться, то буде звільнена з роботи згідно п. 6 ст. 36 КЗпП України. Після внесення подання роботодавцю про порушення вимог ст. 32 КЗпП, працівницю залишено на своїй посаді.

На підприємствах, де створені комісії з трудових спорів, зазвичай юристи профкомів обираються в ці комісії. Це дає свій позитивний результат. Для прикладу, на ПрАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» за звітний період з 21 звернення до КТС з питань позбавлення премій та оголошення догани відмовлено тільки в 3-х випадках.

Правові інспектори та юристи профкомів регулярно доводять інформацію про зміни в законодавстві на нарадах з профактивом. На ПрАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» такі наради проводяться двічі на місяць, а також правова інформація подається в щомісячному інформаційному бюлетені «Профспілковий вісник». Профспілкові юристи регулярно виходить в цехи для надання консультацій членам профспілки.

Донецька обласна організація також практикує проведення консультативних днів безпосередньо в первинних організаціях. Так, у звітному періоді такі зустрічі проведено на ПрАТ «Авдіївський коксохімічний завод», ПрАТ «КДЗ», ТОВ НВО «Інкор і Ко».

За звітний період надано близько 8 тисяч консультацій. І це не тільки питання трудового законодавства. Наразі багато звернень членів профспілки

за консультаціями з сімейного, житлового, цивільного, адміністративного та інших галузей права.

Хотілось би наголосити, що дуже багато звернень членів профспілки надходить з питань пенсійного законодавства, що в більшості випадків виливається у необхідність звернення до суду. Тому правова служба складає позовні заяви з цих питань, та представляє їх інтереси в судах. Так, 18 працівникам ПАТ «Дніпропетровський трубний завод» були складені позовні заяви до Головного управління Пенсійного фонду України в Дніпропетровській області в зв'язку з незаконною відмовою в призначенні пільгових пенсій та проведенні перерахунку пенсій в зв'язку з неперерахуванням страхових внесків підприємством. Дніпропетровським окружним адміністративним судом 6-ти працівникам позови задоволені в повному обсязі, решта знаходиться на розгляді.

Інший приклад судового звернення. Працівники ПрАТ «Дніпроспецсталь» звернулись за отриманням допомоги на поховання члена сім'ї, який не працює, не є пенсіонером і не має статусу безробітного. В діючому законодавстві передбачено надання двох документів для отримання допомоги, а саме: свідоцтва про смерть члена сім'ї та довідку з місця проживання про знаходження члена сім'ї на утриманні застрахованої особи. В той же час не визначено орган, який має надати таку довідку. З допомогою правового інспектора підготовлена заява до суду щодо встановлення юридичного факту та юридичний супровід у суді. Справа вирішена на користь працівників. Допомога виплачена.

Правовими інспекторами та юристами профкомів регулярно проводиться експертиза проектів локальних нормативних актів роботодавця, які надаються на погодження профкомам, колективних договорів на предмет відповідності їх діючому законодавству та Галузевій угоді.

Одним з важливих напрямів роботи правової служби є навчання профспілкових кадрів, активу та членів профспілки. В травні п. р. Правовою інспекцією ПМГУ проведено перше навчання громадських інспекторів праці з питань організації, проведення перевірок та трудового законодавства.

На XI пленумі ЦК ПМГУ внесено пропозицію провести навчання профактиву в Школі правових знань на шквал Школи економічних знань. Правова інспекція праці ПМГУ вважає цю тему актуальною і розпочинає організацію навчання у вказаній Школі.

Донецька обласна організація профспілки практикує суміщати проведення засідання виборного органу з навчанням. У звітному періоді проводився тренінг з питань врегулювання колективних трудових спорів. Головою Донецького відділення НСПП Хімчаком А.Б. змодельована ситуація соціальної напруги на підприємстві та запропоновані шляхи її вирішення. Учасники впоралися із завданням та здобули корисні знання та навички.

Правовою інспекцією використовуються всі можливі варіанти для доведення до профактиву інформації про заборону використання не задекларованої праці. В квітні п. р. ця інформація надана на постійно діючій нараді голів профспілкових органів.